

Izjava nakon završetka posjeta Misije MMF-a Hrvatskoj

Priopćenja za javnost koja se izdaju nakon završetka posjeta Misije MMF-a nekoj zemlji sadržavaju izjave članova Misije o preliminarnim nalazima nakon tog posjeta. U ovoj se izjavi izražavaju stajališta članova Misije MMF-a koja nisu nužno i stajališta Izvršnog odbora MMF-a. Nakon ovog posjeta neće se održati rasprava Izvršnog odbora.

Članovi Misije Međunarodnoga monetarnog fonda bili su od 23. do 30. travnja 2019. u Zagrebu, u redovitom posjetu, radi razgovora o najnovijim makroekonomskim kretanjima i kretanjima politika.

Na kraju posjeta članovi Misije, na čelu s gospodinom Srikantom Seshadrijem, izjavili su sljedeće.

Makroekonomski uvjeti i nadalje su pozitivni. Nakon što je nedavno dosegnuo visoke razine, rast se postupno ublažava, inflacija je i dalje prigušena, međunarodne pričuve su porasle, a javni dug se smanjuje. Fiskalni rezultati su dobri unatoč nedavnim znatnim isplata jamstava za brodogradilišta. Privatna potražnja i turizam nastavljaju podupirati gospodarsku aktivnost, koju potpomaže i nastavak akomodativne monetarne politike HNB-a. Općenito, bankovni sektor je likvidan, profitabilan i dobro kapitaliziran.

Međutim, moguće usporavanje rasta u zemljama koje su glavni trgovinski partneri Hrvatske moglo bi utjecati na te povoljne uvjete. U slučaju da u Europi započne usporavanje, bilo bi dobro da hrvatske vlasti iskoriste djelovanje mreže socijalne zaštite prije nego što razmotre fiskalni poticaj.

Makroekonomske neravnoteže i ranjivosti u posljednje se tri godine stalno smanjuju. U nedavno donesenom Programu konvergencije za razdoblje 2019. – 2022. predviđa se daljnje smanjenje javnog duga, što je pohvalno. Ostvarenje viškova zahtijevat će kontinuirano ograničavanje tekućih rashoda. Treba povećati iskorištavanje sredstava iz fondova EU-a radi povećanja javnih ulaganja.

Ipak, smanjenje makroekonomskih ranjivosti samo je polovica zadatka. Druga se, jednako važna polovica, koja zahtijeva znatno veći napredak, odnosi na trajno povećanje životnog

standarda i dinamiziranje gospodarstva provedbom strukturnih reformi. Bez spremnosti na promjene dugoročne težnje zemlje vjerojatno se neće ostvariti. Te se reforme moraju provesti dok su gospodarski uvjeti povoljni radi ostvarenja maksimalne koristi od uvođenja eura. Članovi Misije u tom pogledu najvažnijim smatraju sljedeće:

- **Racionalizirati državnu upravu.** Određivanjem plaća državnih službenika prema učinkovitosti, uz odgovarajuće smanjenje ukupnih rashoda za zaposlene u javnom sektoru, mogao bi se stvoriti prostor za *povećanje* plaća u javnom sektoru. Time će se pridonijeti nagrađivanju iznimno učinkovitih zaposlenika u javnom sektoru i dinamizirati državna uprava. Smanjenjem fragmentacije među različitim razinama države osigurat će se najdjelotvornije pružanje usluga javnog sektora. Neučinkovita poduzeća u državnom vlasništvu ugrožavaju produktivnost gospodarstva. Potrebno je poduzeti odlučne mjere u smjeru prodaje državne imovine koja nije neophodna i poboljšanja financijskog upravljanja ključnom imovinom. Važno je djelovati brzo jer promjene na ovim područjima uvelike ovise o širim gospodarskim uvjetima i najbolje ih je provoditi u povoljnim vremenima.
- **Povećati participaciju radne snage.** Moderniziranjem ugovora o radu poboljšali bi se izgledi za zapošljavanje mladih i smanjio bi se poticaj za iseljavanje. Poboljšanjem dostupnosti organizirane skrbi za djecu omogućila bi se veća participacija žena. Reformiranjem obrazovanja i stručnog osposobljavanja umanjila bi se neusklađenost vještina, smanjili bi se manjkovi radne snage i otvorilo više novih radnih mjesta.
- **Poboljšati uvjete poslovanja.** Ohrabrujuće su najnovije inicijative za smanjenje parafiskalnih nameta i pojednostavljenje procesa otvaranja poduzeća. Međutim, neizvjesnost i zaostali predmeti povezani s pravnim postupcima sprečavaju poboljšanje poslovne klime.
- **Očuvati održivost mirovinskog sustava.** Produženje životnog vijeka neminovno uzrokuje povećanje mirovinskih troškova. Nedavno provedena mirovinska reforma važan je korak u prihvaćanju realnih činjenica, što se više ne može odgađati. Ako se ne poveća dob za umirovljenje državi će nastati veliki dugovi, koje će morati otplaćivati današnje mlade generacije. Alternativa bi bila život starijeg stanovništva s nižim mirovinama. Ako se mirovinski sustav ne uskladi s današnjim očekivanim trajanjem životnog vijeka, zemlja će morati birati između ta dva ishoda.
- **Uspostaviti financijsku samoodrživost zdravstvenog sustava.** Unatoč povećanju doprinosa za zdravstvo, dospjele neplaćene obveze i nadalje rastu. Međusobno usklađene mjere za povećanje troškovne učinkovitosti kompatibilne su s održanjem postojeće kvalitete zdravstvenog sustava i treba ih hitno provesti.

Članovi Misije vodili su plodne razgovore s ministrom financija Marićem, guvernerom Hrvatske narodne banke Vujčićem i drugim državnim dužnosnicima te s predstavnicima

privatnog sektora i organizacija civilnog društva. Članovi Misije zahvaljuju predstavnicima hrvatskih vlasti i svim drugim sugovornicima na konstruktivnom dijalogu i ljubaznom gostoprimstvu. MMF sa zadovoljstvom očekuje sljedeće konzultacije u vezi s člankom IV. Statuta MMF-a za 2019., koje su predviđene za jesen ove godine.